

DENET DUYURU

Vergi

AUDIT | TAX | ADVISORY

For the latest from BDO Turkey, follow us

Duyuru Tarihi : 07.10.2021
Duyuru No : 2021/134

VERGİ USUL KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR (TORBA) KANUN TEKLİFİ PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNDA KABUL EDİLDİ

Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda 6 Ekim 2021 tarihinde kabul edildi. Teklif metninde önemli bir değişiklik yapılmadı.

Yapılması öngörülen düzenlemeler özetle şunlar:

1. Teklife göre, basit usulde vergilendirilen mükelleflerin kazançları gelir vergisinden istisna ediliyor. "Küçük esnaf" olarak ifade edilen ve 850 bin civarında olan bu mükellef grubunun kazançlarının istisna edilmesiyle yıllık beyanname vermemeleri sağlanacak.
2. Sosyal içerik üreticiliği ile mobil cihazlar için uygulama geliştiriciliği için kazanç istisnası getiriliyor. Buna göre, internet ortamındaki sosyal ağ sağlayıcıları üzerinden metin, görüntü, ses, video gibi içerikler paylaşan sosyal içerik üreticilerinin bu faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlar ile akıllı telefon veya tablet gibi mobil cihazlar için uygulama geliştirenlerin elektronik uygulama paylaşım ve satış platformları üzerinden elde ettikleri kazançlar gelir vergisinden istisna tutulacak. Bu istisnadan yararlanmak için Türkiye'de kurulu bankalarda bir hesap açılması ve bu faaliyetlere ilişkin tüm hasılatın bu hesap aracılığıyla tahsil edilmesi gerekecek.

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited'in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağıının toplam gelirleri 2020 yılında 10,3 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 167'dan fazla ülkede bulunan 1.658 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 91.054 kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlara ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

Bankalar, bu kapsamda açılan hesaplara aktarılan hasılat tutarı üzerinden, aktarım tarihi itibarıyla yüzde 15 oranında gelir vergisi kesintisi yapmak ve Gelir Vergisi Kanunu'nun "muhtasar beyanname" ve "vergi tevkifatının yatırılması" başlıklı maddelerindeki esaslar çerçevesinde beyan edip ödemekle yükümlü olacak. Bu tutar üzerinden ayrıca tevkifat yapılmayacak.

Mükelleflerin düzenleme kapsamı dışında başka faaliyetlerinden kaynaklanan kazanç ya da iratlarının bulunması, istisnadan faydalanmalarına engel oluşturmayacak.

İstisnaya ilişkin şartların taşınmadığının tespiti halinde, eksik tahakkuk eden vergi, vergi ziyayı cezası kesilerek gecikme faiziyle birlikte tahsil edilecek.

Cumhurbaşkanı, düzenlemedeki tevkifat oranını her bir faaliyet türü için ayrı ayrı sınıra kadar indirmeye, bir katına kadar artırmak suretiyle yeniden tespit etmeye yetkili olacak.

Bu düzenleme, 1 Ocak 2022 tarihinden itibaren elde edilen kazançlara uygulanmak üzere düzenlemenin yayımı tarihinde yürürlüğe girecek.

Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 20/B maddesi kapsamında vergilendirilen kazançlara konu teslim ve hizmetler katma değer vergisinden istisna edilecek. Bu madde de 1 Ocak 2022 tarihinden itibaren düzenlemenin yayımı tarihinde uygulanacak.

- 3. Tarım sektörü ve çiftçilerin desteklenmesi için kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan destekleme ödemeleri, gelir vergisinden istisna tutulacak, bu ödemelerden herhangi bir vergi kesintisi yapılmayacak.**
- 4. Birden fazla takvim yılına sirayet eden inşaat ve onarma işleri üzerinden gelir elde eden mükelleflerin verecekleri yıllık gelir vergisi beyannameleri, işlerin ikmal edildiği takvim yılını takip eden yılın şubat ayının başından 25. günü akşamına kadar verebilecek.** Bu düzenleme, 2022 yılı vergilendirme dönemine ilişkin verilecek beyannamelerden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girecek.
- 5. Bir takvim yılında elde edilen gelirler, şubat ayının başından 25. günü akşamına kadar yıllık gelir vergisi beyannamesi ile beyan edilecek.** Bu madde de 2022 yılı vergilendirme dönemine ilişkin verilecek beyannamelerden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girecek.

Basit usulde beyanname verilmesinin madde metninden çıkarılmasına ilişkin hükmü, 1 Ocak 2021 tarihinden itibaren elde edilen kazançlara uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girecek.

Yıllık beyanname ile bildirilen gelir üzerinden tahakkuk ettirilen gelir vergisi, şubat ve haziran aylarında olmak üzere iki eşit taksitte ödenecek. Bu madde, 2022 yılı vergilendirme dönemine ilişkin verilecek beyannameler üzerine

tahakkuk eden vergilerden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girecek.

6. Kurumlar Vergisi beyan sürelerinde düzenlemeye gidilen teklifle, Kurumlar Vergisi beyannamesi, hesap döneminin kapandığı ayı izleyen üçüncü ayın birinci gününden yirmi beşinci günü akşamına kadar mükellefin bağlı olduğu vergi dairesine verilecek.

Bu iki düzenleme, 2022 yılı vergilendirme dönemine ilişkin verilecek beyannamelerden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girecek.

7. **Cari vergilendirme dönemi içindeki üç, altı ve dokuz aylık periyodlar üçer aylık dönemler itibarıyla geçici vergi dönemleri kabul edilecek.** İlgili takvim yılı veya hesap döneminin son üç aylık dönemi ise geçici vergi dönemi kapsamında sayılmayacak, madde kapsamındaki mükellefler tarafından bu dönem için geçici vergi beyannamesi verilmeyecek. Bu düzenleme, 2022 yılı vergilendirme dönemine ilişkin verilecek beyannamelerden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girecek.

8. Vergiye uyumlu mükelleflerin **vergi indirimden yararlanma koşulu olan "indirimden hesaplanacağı beyannamenin ait olduğu yıl ile önceki iki yılda haklarında tarhiyat yapılmamış olması" koşulu, yapılan tarhiyatların kesinleşmesine bağlı olacak.** Söz konusu süre içinde kesinleşen tarhiyatın indirim tutar sınırının yüzde 1'inden az olması durumunda da indirimden yararlanma şartları ihlal edilmemiş sayılacak.

Yapılan tarhiyatın indirimden yararlanıldıktan sonra kesinleşmesi durumunda yararlanılan indirimin mükelleften geri alınmasına ilişkin hüküm, madde metninden çıkarılıyor. Kesinleşmiş tarhiyat bulunmaması kuralı, vergi beyannameleriyle sınırlandırılacak. 1 Ocak 2022 tarihinden itibaren verilmesi gereken yıllık gelir ve kurumlar vergisi beyannamelerinde uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girecek.

9. Fiziki ortamdan bağımsız olarak **elektronik ortamda vergi dairesi kurulabilecek.** Elektronik ortamda kurulan vergi dairelerinin diğer vergi dairelerinin şubesi olarak belirlenerek mükelleflere hızlı ve etkin hizmet verilebilmesinin sağlanması, vergi dairesince yapılan işlemlerin elektronik ortamda kurulan vergi daireleri tarafından da yerine getirilmesini temin edecek düzenlemeler yapma konusunda Hazine ve Maliye Bakanlığına yetki verilecek.

10. Gelir İdaresi Başkanlığının görev alanına ilişkin işlerde hizmet alımı yoluyla çalıştırılanlar ile hizmet alımı yapılanların ortak ve yöneticileri de öğrendikleri sırlar ve gizli kalması gereken diğer hususlar açısından yasaklara, bu görevlerinden ayrılışları dahi uymak zorunda olacak.

11. Yabancı ülkelerde bulunan Türk vatandaşlarına yapılacak tebligatlar, Gelir İdaresi Başkanlığına gönderilmeksizin, vergi dairesi başkanlıkları veya defterdarlıklarca doğrudan yurt dışı temsilciliklerine gönderilecek.

12. 3 bin 600 Türk lirasından fazla vergi veya vergi cezasına taalluk ettiği takdirde, ilan yazısı Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı vergi daireleri açısından Gelir İdaresi Başkanlığının, diğerleri için ilgili idarenin resmi internet sitesi üzerinden de duyurulacak. Bu düzenleme, 1 Haziran 2022'de yürürlüğe girecek.
13. Ticari faaliyetlerin icrasında değişen iş yeri kavramı, vergi incelemesine taraf olan mükelleflerin büyük çoğunluğunun elektronik defter ve belge kullanması, dijital veri depolama olanaklarının çeşitlenmesi, incelemelerin daha çok teknolojik ekipmanlar kullanılarak yapılması, inceleme süreçlerinin dijital ortama taşınması gibi gelişmelerin "uzaktan incelemeyi" mümkün hale getirdiği gerekçesiyle, teklifle, vergi incelemesinin uzaktan yapılabilmesine yönelik düzenlemeler yapılıyor. Bu düzenleme, 1 Temmuz 2022'de yürürlüğe girecek.
14. Hazine ve Maliye Bakanlığı, mükelleflerin bildirmeye mecbur olduğu bilgilerin, kamu kurum ve kuruluşları tarafından Bakanlığa yazılı veya elektronik olarak bildirilmesi durumunda, bu bildirim mükelleflerce yapılmış bildirim olarak kabul etmeye, bu şekilde kabul edilecek bildirimleri faaliyet konusu, gelir unsuru ile mükellefiyet, vergi, iş yeri ve şirket türlerini ayrı ayrı veya birlikte dikkate alarak tespit etmeye ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkili olacak.
15. Fiziki ortamda tutulan defterlerde bulunan tasdik zorunluluğuna benzer şekilde, Hazine ve Maliye Bakanlığının, Ticaret Bakanlığı ile müştereken veya kendisinin belirlediği usul, esas ve süreler dahilinde söz konusu defterler için berat alınması veya defterlerin onaylanması tasdik hükmünde sayılacak. Berat alınması ve onay işlemlerinde belirlenen usul, esas ve sürelerle uyulmaması halinde ise defterlerin tasdik ettirilmemiş kabul edilecek.
16. Mükelleflere kullanma mecburiyeti getirilen belgelerin, öngörülen zorunlu bilgileri taşıması halinde bu belgelerin vergi kanunları bakımından hiç düzenlenmemiş sayılması uygulaması kapsamına elektronik belge olarak düzenlenmesi gereken belgeler de dahil edilecek.
17. Teklifte yararlanılması yeminli mali müşavirlerce düzenlenmiş tasdik raporu ibraz şartına bağlanan muafiyet, istisna, zarar mahsubu ve benzeri konularda, tasdik raporunun ilgili mevzuat ve mezkur maddenin üçüncü fıkrasındaki süre içerisinde ibraz edilmemesi durumunda, mükellefe tebliğ edilmek şartıyla 60 günlük bir mühlet verilecek, bu süre içinde verilmesi halinde tasdik raporu zamanında verilmiş sayılacak.
18. Kanun teklifiyle bazı durumlarda gider pusulası yerine kabul edilebilecek belgelere ilişkin düzenlemeler de hayata geçiriliyor. Bu kapsamda maddede öngörülen hallerde banka, ödeme kuruluşu ve PTT tarafından düzenlenen belgeler ile Kanun uygulamasında belge düzenleme yükümlülüğü bulunmayan kamu kurum ve kuruluşlarının tabi oldukları diğer ilgili mevzuat dahilinde düzenledikleri belgeler gider pusulası yerine kabul edilecek; bu hallerde mükellefler tarafından ayrıca gider pusulası düzenlenmesine gerek kalmayacak. Bu madde, düzenlemenin yayım tarihini takip eden ayın başında yürürlüğe girecek.

19. Düzenlemeyle söz konusu Kanun'a, "**elektronik defter beratı**" ve "**elektronik muhasebe fişi**" tanımları ekleniyor. Buna göre, elektronik defter beratı, elektronik ortamda tutulan defterlere ilişkin olarak Gelir idaresi Başkanlığı tarafından belirlenen standartlara uygun bilgileri içeren ve Gelir idaresi Başkanlığı tarafından onaylanmış elektronik dosya; elektronik muhasebe fişi ise şekil hükümlerinden bağımsız olarak Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından belirlenen standart ve içeriğe uygun olarak elektronik ortamda düzenlenen, imzalanan, muhafaza ve ibraz edilebilen muhasebe fişine ait elektronik kayıtlar bütünü şeklinde tanımlanıyor.
20. Teklifte, mükelleflerin defter ve belgelerini elektronik ortamda ibraz edilebilmesine imkan sağlanırken, vergi mahremiyetine ilişkin hükümlerin elektronik defter, belge ve kayıtların oluşturulması, imzalanması, iletilmesi ve saklanması hususlarından herhangi biri için hizmet verme konusunda yetkilendirilen mükelleflerin ortak, yönetici ve çalışanları hakkında da uygulanması imkanı getiriliyor.
21. Hazine ve Maliye Bakanlığınca, **tutulması ve düzenlenmesi zorunlu defter, kayıt ve belgelerin, mikro film, mikro fiş veya elektronik bilgi ve kayıt araçlarıyla yapılması veya bu kayıt ortamlarında saklanması yanı sıra mikro film, mikro fiş veya elektronik bilgi ve kayıt araçlarıyla ibraz edilmesine de izin verilmesi veya zorunluluk getirilmesi için yetki veriliyor.**
22. Düzenlemeyle Vergi Usul Kanunu'ndaki **iktisadi kıymet değerlerinin değerlendirme ölçütleri arasına "alış bedeli" de ekleniyor.** Teklifte, Kanun'a değerlendirme ölçüsü olarak eklenen "alış bedeli", bir iktisadi kıymetin satın alma bedeli olarak tanımlanıyor. Buna göre, iktisadi bir kıymetin iktisap edilmesiyle ilgili diğer giderler alış bedeline dahil edilmeyecek.
23. İktisadi kıymetlerin değerlendirme ölçüsü olarak dikkate alınan "**maliyet bedeli**" tanımına girmesi zorunlu olan ve olmayan unsurlar kapsamlı sayılarak söz konusu Kanun'a **dercediliyor.** Böylece uygulamada tereddütlere neden olan, maliyet bedeline zorunlu veya ihtiyari olarak dahil edilmesi öngörülen giderler sayılarak maliyet bedelinin nelerden oluştuğunun açıklığa kavuşturulması hedefleniyor.

Buna göre, iktisadi kıymetin, iktisap edilmesi veya değerinin artırılmasıyla doğrudan ilgili gümrük vergileri, gümrük komisyonları, yükleme, boşaltma, nakliye ve montaj giderleri; iktisadi kıymetin iktisap edilmesi veya değerinin artırılmasıyla doğrudan ilgili resim ve harçlar, noter, tapu, mahkeme, değer tespiti, danışmanlık, komisyon ve ilan giderleri; iktisadi kıymetin finansmanında kullanılan kredilere ait faiz giderleri ve bunlara ilişkin kur farklarının emtialarda emtianın stoklara girdiği tarihe kadar, diğer iktisadi kıymetlerde ise iktisadi kıymetin envantere alındığı hesap döneminin sonuna kadar olan kısmı ile söz konusu kredilere ilişkin giderler; iktisadi kıymetin stoklara veya envantere alındığı tarihe kadarki depolama ve sigorta giderleri ile gayrimenkullerde mevcut bir binanın satın alınarak yıkılmasından ve arsasının tesviyesinden mütevellit giderler, maliyet bedeline dahil edilecek.

Gayrimenkullerle doğrudan ilgili olması şartıyla bunların envantere alındığı hesap dönemi sonuna kadar alınan hibeler maliyet bedelinden indirilecek. Mükelleflere, iktisadi kıymetin (emtia hariç) iktisap edilmesi veya değerinin artırılmasıyla ilgili özel tüketim vergisi, indirilemeyecek katma değer vergisi, banka ve sigorta muameleleri vergisi ile kaynak kullanımını destekleme fonunu, maliyet bedeline dahil edebilme veya genel giderler arasında gösterebilme serbestliği getiriliyor.

24. Vergi Usul Kanunu'nda yapılan değişiklikle "Enflasyon düzeltmesi, yeniden değerlendirme oranı ve yeniden değerlendirme" başlığı düzenleniyor. Buna göre, tam mükellefiyete tabi ve bilanço esasına göre defter tutan gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri, enflasyon düzeltmesi yapanlar ile kayıtlarını TL dışında başka bir para birimiyle tutmalarına izin verilenler hariç, **enflasyon düzeltmesi yapma şartlarının gerçekleşmediği hesap dönemlerinin sonu itibarıyla bilançolarına dahil bulunan amortismanına tabi iktisadi kıymetlerini ve bunlar üzerinden ayrılmış olup bilançolarının pasifinde gösterilen amortismanları, kanun teklifinde belirlenen şartlar doğrultusunda yeniden değerleyebilecek.**

Yeniden değerlendirme yapılacak yılın ekim ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Yİ-ÜFE'de meydana gelen ortalama fiyat artış oranı, yeniden değerlendirme oranı olarak dikkate alınacak. Kendilerine özel hesap dönemi tayin olunan mükellefler için özel hesap döneminin başladığı takvim yılına ait oran esas alınacak. Geçici vergi dönemleri itibarıyla yapılacak değerlemede esas alınacak yeniden değerlendirme oranı ise bir önceki yılın Kasım ayından başlamak üzere; 3, 6 ve 9'uncu aylarda bir önceki 3, 6 ve 9 aylık dönemlere göre Yİ-ÜFE'de meydana gelen ortalama fiyat artış oranı esas alınmak suretiyle belirlenecek.

Yeniden değerlemede iktisadi kıymetlerin değerinde meydana gelen değer artışı, yeniden değerlemeye tabi tutulan iktisadi kıymetlerin her birine isabet eden değer artışı ayrıntılı olarak görünecek şekilde bilançonun pasifinde özel bir fon hesabında gösterilecek.

İktisadi kıymetlerini bu fıkra kapsamında yeniden değerlemeye tabi tutan mükellefler bu kıymetlerini, yeniden değerlendirme sonrasında bulunan değerleri üzerinden amortismanına tabi tutmaya devam edecek.

Pasifte özel bir fon hesabında gösterilen değer artışı tutarının, sermayeye ilave edilme dışında herhangi bir şekilde başka bir hesaba nakledilen veya işletmeden çekilen kısmı, bu işlemin yapıldığı dönem kazancı ile ilişkilendirilmeksizin bu dönemde gelir veya kurumlar vergisine tabi tutulacak.

Yeniden değerlemeye tabi tutulan iktisadi kıymetlerin elden çıkarılması halinde, bunlara isabet eden pasifte özel bir fon hesabında gösterilen değer artışları aynen amortismanlar gibi muameleye tabi tutulacak.

Her yılın yeniden değerlendirme oranı ancak o yıla ait değerlemede nazara alınabilecek. Yeniden değerlemenin herhangi bir yıl yapamamasından veya değerlendirme oranının düşük uygulanmasından dolayı daha sonraki yıllarda geçmiş dönemlere ilişkin yeniden değerlendirme yapılamayacak.

Hesap dönemi içinde aktife giren iktisadi kıymetler için aktife girdiği hesap döneminde, yeniden değerlendirme yapılmayacak.

Bu düzenleme 1 Ocak 2022 tarihinde yürürlüğe girecek.

Mükelleflerin istemeleri halinde, ilk kez yeniden değerlendirme yapacakları hesap döneminden önceki hesap döneminin sonu itibarıyla bilançolarına kayıtlı bulunan taşınmazlar ile amortisman tabi diğer iktisadi kıymetlerini, hükümlere uymak koşuluyla yeniden değerleyebilmelerine imkan sağlanacak. Bu madde de 1 Ocak 2022 tarihinde yürürlüğe girecek.

25. Amortismanın süre bakımından uygulanmasına yönelik usullere yenileri ekleniyor.

Dileyen mükellefler, amortisman işlemine, işletme aktifine yeni kaydedilecek iktisadi kıymetler için bunların kullanıma hazır olduğu tarihte başlayıp ve her bir hesap dönemi için kıymetin aktifte kaldığı süre kadar, **gün esasına göre amortisman ayırabilecek.**

Sürenin gün olarak hesaplanması için Hazine ve Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan edilen faydalı ömür süreleri, 365 ile çarpılacak.

Mükellefler, belirlenen faydalı ömürlerden kısa olmamak üzere amortisman süresini, her yıl için aynı nispet olmak kaydıyla belirleyebilecek. Bu süre Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen sürenin 2 katını ve 50 yılı aşamayacak. Mükellefler bu tercihlerini, iktisadi kıymetin envantere alındığı geçici vergi dönemi sonu itibarıyla kullanacak. Bu şekilde belirlenen amortisman süresi ve oranı, izleyen dönemlerde değiştirilemeyecek. Amortisman hesaplanmasına başladıktan sonra bu hesaplama şeklinden vazgeçilemeyecek.

26. Teklifte, yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlunun ödemediği **dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük olan alacaklara** ilişkin azami bir tutar belirlenerek, bu konudaki belirsizlik gideriliyor. Protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş ve 3 bin lirayı aşmayan alacaklar, şüpheli alacak sayılacak. Şüpheli alacak hükümleri, işletme hesabı esasında defter tutan mükellefler açısından da uygulanabilecek.

27. Teklifte, amortisman tabi malların satılmasında mevcut uygulamadaki tereddütlü hususlar gideriliyor.

Satılan iktisadi kıymetlerin yenilenmesi veya benzer mahiyetteki bir iktisadi kıymetin iktisabı, işin niteliğine göre zorunlu bulunur veya bu hususta işletmeyi idare edenlerce karar verilmiş ve teşebbüse geçilmiş olursa, **satıştan doğan kar, satışın yapıldığı tarihi takip eden üçüncü takvim yılının sonuna kadar pasifte geçici bir hesapta tutulabilecek. Bu süre içinde satılan iktisadi kıymetlerin yenilenmesi veya benzer mahiyetteki bir iktisadi kıymetin iktisabı gerçekleşmezse, geçici hesapta tutulan kar, satışın yapıldığı yılı takip eden üçüncü takvim yılının kar ve zarar hesabına eklenecek.**

Yangın, deprem, sel, su basması gibi afetler yüzünden tamamen veya kısmen ziyaa uğrayan amortismanına tabi iktisadi kıymetler için alınan sigorta tazminatı ile ziyaa uğrayan amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin yenilenmesi veya benzer mahiyetteki bir iktisadi kıymetin iktisabı işin niteliğine göre zorunlu bulunur veya bu hususta işletmeyi idare edenlerce karar verilmiş ve teşebbüse geçilmiş olursa tazminat fazlası, bilanço esasına göre defter tutan mükellef tarafından üçüncü takvim yılının sonuna kadar pasifte geçici bir hesapta tutulabilecek.

Pasifte geçici bir hesapta tutulan tazminat fazlası, finansal kiralama yoluyla edinilenler de dahil olmak üzere, iktisap edilen bir veya birden fazla kıymetin ayrılacak amortismanlarına mahsup edilecek. Bu mahsup tamamlandıktan sonra itfa edilmemiş olarak kalan değerlerin amortismanına devam olunacak.

28. **Vergi ziyasına sebebiyet vermekten veya usulsüzlükten ceza kesilen ve cezası kesinleşenlere, vergi ziyası cezasında; cezanın kesinleştiği tarihi izleyen günden itibaren 5. yılın isabet ettiği takvim yılının sonuna kadar, usulsüzlükte cezanın; kesinleştiği tarihi izleyen günden itibaren 2. yılın isabet ettiği takvim yılının sonuna kadar tekrar ceza kesilmesi durumunda, vergi ziyası cezası yüzde 50, usulsüzlük cezası yüzde 25 oranında artırılarak uygulanacak. Artırım tutarı kesinleşen cezadan, kesinleşen birden fazla ceza olması durumunda tutar itibarıyla en yükseğinden fazla olamayacak.**
29. Kağıt ortamında yapılan, tutulan kayıt ve defterlere yönelik olarak kayıt nizamına ilişkin hükümlere uyulmaması durumunda kesilecek cezalar ile elektronik kayıt ve defter uygulamalarındaki kayıt nizamına uyulmaması fiillerine uygulanacak cezaların aynı mahiyette olması ve bu fiillere karşılık olarak birinci derece usulsüzlük cezası kesilmesi temin edilerek uygulamada yaşanan tereddütler giderilecek.

Teklifle gider pusulasının hiç düzenlenmemiş sayıldığı durumlara bağlı olarak özel usulsüzlük cezası kesilebilmesi temin edilecek.

Tasdik kapsamına alınan konulara ilişkin ibraz edilmesi gereken yeminli mali müşavir tasdik raporunun, belirlenen sürede ibraz yükümlülüğünü yerine getirmeyen mükellef adına özel usulsüzlük cezası kesilecek. Belge basımıyla ilgili bildirim görevini belirlenen sürede yerine getirmeyen ya da bildirim eksik veya hatalı yapan matbaa işletmecilerine 1400 lira özel usulsüzlük cezası verilecek.

Özel usulsüzlük cezası, bildirim belirlenen sürenin sonundan başlayarak 30 gün içinde yapılması ya da eksik veya hatalı yapılan bildirim aynı süre içinde tamamlanması, düzeltilmesi durumunda yarı oranında uygulanacak.

Yeminli mali müşavir tasdik raporunun belirtilen sürede ibraz edilmemesi durumunda, tasdik raporu ibraz şartı getirilen mükellef adına 50 bin liradan az ve 500 bin liradan fazla olmamak üzere, yararlanılması tasdik raporunun ibrazı şartına bağlanan tutarın yüzde 5'i nispetinde özel usulsüzlük cezası kesilecek.

30. Teklif ile ihtilafların azaltılması ve vergisel süreçlerde etkinliğin artırılması için 5 bin Türk lirasını aşan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarına ilişkin uzlaşma talep edilebilmesi ve bu tutarı aşmayan usulsüzlük cezaları içinse Vergi Usul Kanunu'nda belirtilen indirim oranının yüzde 50 artırımlı olarak uygulanması sağlanıyor.
31. Mükellefler, usulüne uygun yürürlüğe konulmuş bir çifte vergilendirmeyi önleme anlaşması hükümlerine aykırı olarak vergilendirildiği veya bu şekilde vergilendirileceğine ilişkin kuvvetli emareler bulunduğu iddiasıyla anlaşmanın "**karşılıklı anlaşma usulü**" hükümlerine göre Gelir İdaresi Başkanlığına başvurabilecek. Çifte vergilendirmeyi önleme anlaşması hükümlerine bağlı olarak bu başvuru, anlaşmaya taraf diğer akit devlet yetkili makamları aracılığıyla da yapılabilecek.

Karşılıklı anlaşma usulüne göre başvuru, başvuru kapsamındaki tarh ve tebliğ edilen vergi ve cezalar ile ihtirazi kayıtla verilen beyanname üzerine tahakkuk eden vergiye ilişkin dava açma süresini durduracak. Yapılan başvuruya konu talebin reddi veya diğer akit devletin yetkili makamı ile anlaşmaya varılamaması durumunda, bu durum bir yazıyla mükellefe tebliğ edilecek. Mükellef, yazının tebliğ edildiği tarihten itibaren kalan dava açma süresi içerisinde vergi mahkemesi nezdinde dava açabilecek. Dava açma süresi, 15 günden az kalmışsa bu süre yazının tebliği tarihinden itibaren 15 gün olarak uzayacak.

Teklifle karşılıklı anlaşma usulü başvurusunun neticelendirilmesine ilişkin düzenleme getiriliyor. Buna göre, başvurunun Gelir İdaresi Başkanlığı ile diğer akit devletin yetkili makamı arasında anlaşmaya varılarak sonuçlandırılması halinde durum mükellefe bir yazı ile tebliğ edilecek. Yazının tebliği tarihinden itibaren 30 gün içinde mükellefin varılan anlaşmayı kabul edip etmediğini, Gelir İdaresi Başkanlığına bildirecek. Mükellef bu süre içinde bildirimde bulunmadığı takdirde, varılan anlaşmayı kabul etmemiş sayılacak. Anlaşma sonucunun kabul edilmemesi veya kabul edilmemiş sayılması durumunda, 30 günlük sürenin bitiminden itibaren dava açma süresi yeniden işlemeye başlayacak ve vergi mahkemesi nezdinde dava açılabilir. Dava açma süresi, 15 günden az kalmış ise bu süre 15 gün olarak uzatılacak.

Karşılıklı anlaşmanın vaki olduğu durumda üzerinde anlaşılan hususlar ve anlaşma uyarınca düzeltilen vergi ve cezalar hakkında dava açılmayacak ve hiçbir mercie şikayette bulunulamayacak. Söz konusu vergi ve cezalar, düzeltme işleminin mükellefe tebliği edildiği tarihten itibaren 1 ay içerisinde ödenecek. Düzeltme

işlemine konu verginin tamamı ile cezaların yarısının bu süre zarfında ödenmesi halinde, cezanın yarısı indirilecek.

Kanun teklifi, başvuru öncesi açılan davalar ve uzlaşma talebine ilişkin düzenlemeler de içeriyor.

Mükellef, yaptığı başvurudan önce dava açmışsa dava, karşılıklı anlaşma usulü başvurusu sonuca bağlanmadan vergi mahkemelerince incelenmeyecek. Dava herhangi bir sebeple incelenir ve karara bağlanırsa karşılıklı anlaşma başvurusuna ilişkin sonuç dikkate alınacak. Anlaşma sonucu, idare tarafından yargı mercilerine bildirilecek. Karşılıklı anlaşmanın vaki olmaması halinde, durdurulmuş olan davanın görülmesine, vergi mahkemesinde devam edilecek.

Uzlaşma talebinde bulunmuşsa uzlaşma, karşılıklı anlaşma usulü başvurusunun sonuca bağlanmasına kadar ertelenecek. Mükellef, anlaşmanın sonucunu beklemeksizin uzlaşma hakkını kullanmayı talep ettiği takdirde başvurusundan vazgeçmiş sayılacak ve uzlaşmanın vaki olduğu durumda, diğer akit devlete yönelik düzeltme talebi hariç, tekrar karşılıklı anlaşma usulü başvurusunda bulunamayacak.

Karşılıklı anlaşma sonucuna göre, Türkiye'de düzeltme yapılmasının gerekmesi durumunda, anlaşma sonucu, kanunun zamanaşımı hükümlerine bakılmaksızın uygulanacak. Anlaşma sonucunun uygulanması için çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmasında bir süre öngörülmüş ise bu süre ile ilgili hükümler saklı kalacak.

Mükellef, karşılıklı anlaşmanın sonucunu kabul ettiği durumlar hariç olmak üzere, sürecin herhangi bir aşamasında başvurusunu geri çekebilecek, bu durumda duran zamanaşımı kaldığı yerden işlemeye devam edecek. Mükellefin, başvurusunu geri çektiği durumda, kanunun diğer hükümleri kapsamındaki başvuru hakları saklı kalacak. Karşılıklı anlaşma usulüne başvurulması, tahakkuk eden vergi ve cezaların tahsilatını durdurmayacak.

Bu düzenlemeler, 1 Ocak 2022 tarihinden itibaren yapılacak başvurulara uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girecek.

32. Yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları, (YİKOB), **Damga Vergisi Kanunu** uygulamasında resmi daire kapsamına alınacak.

Damga Vergisi Kanunu'nda "Ticari ve medeni işlerle ilgili kağıtlar" başlıklı bölümünde yapılan düzenlemelerle, teminatlı sermaye piyasası araçlarının ihracında işlem maliyetlerinin azaltılması sağlanıyor. Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında teminat yöneticisinin taraf oldukları dahil olmak üzere, sermaye piyasası araçlarının ihracına konu teminatlara ilişkin düzenlenen makbuz ve kağıtlara damga vergisi istisnası yapılacaktır.

Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yazılı genel ve özel bütçeli idarelerle, il özel idarelerine, yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına, belediyelere ve köylere yapılacak bağışlara ilişkin

olarak, ilgili idare ile bağışlayanlar arasında düzenlenen kağıtlara damga vergisi istisnası sağlanacak.

33. Sağlığa zararlı tütün mamulleriyle mücadelede etkinliğin artırılması ile otomotiv sektöründe oluşabilecek fiyat dalgalanmalarına uygun vergilemenin sağlanabilmesi, günün sosyal, ekonomik ve mali ihtiyaçlarına göre hızlı ve esnek karar alınabilmesi için **Özel Tüketim Vergisi Kanunu ile Cumhurbaşkanına tanınan yetki değiştiriliyor**. Kanunda yer verilen II sayılı listedeki mallar için belirlenen oranları ve oranlara esas özel tüketim vergisi matrahlarının alt ve üst sınırları 3 katına, III sayılı liste B cetvelindeki mallar için asgari maktu vergi 3 katına kadar çıkarılabilecek.

Fiziksel ve teknik özelliklerine göre gümrük tarife cetvelinin farklı pozisyonlarında yer alan ATV (All Terrain Vehicle/her türlü arazide kullanılan araç) ve UTV (Utility Task Vehicle/çok amaçlı hizmet aracı) isimli araç tiplerinin aynı oranda vergilendirmeleri sağlanacak.

Ayrıca motor silindir hacmine ve özel tüketim vergisi matrahına göre farklı oranlarda vergilendirilen motorlu karavanlarda vergilendirmeye esas tek bir oran belirleniyor.

34. Bankacılık Kanunu'nda yapılan düzenleme ile **varlık yönetim şirketlerine kuruldukları takvim yılı ve bunu izleyen 5 yıl süresince uygulanan damga vergisi, harç ve KKDF istisnası sürekli hale getiriliyor**, söz konusu şirketlere tanınan banka ve sigorta muameleleri vergisine ilişkin istisna ise kaldırılıyor. Bu madde, 1 Ocak 2022 tarihinde yürürlüğe girecek.
35. Bilindiği gibi, nakdi sermaye artışından kaynaklanan faiz indirimi müessesesiyle şirketleri sermaye yapısı güçlendirilerek, özkaynakla finansman teşvik ediliyor. Düzenlemeyle, Türkiye'de yabancı sermaye, yurt dışından kaynak girişinin artırılması amaçlanıyor. Kurumlar Vergisi Kanunu'nda yapılan değişlikle, **nakdi sermaye artışlarının, yurt dışından getirilen nakitle karşılanan kısmı için oran yüzde 75 olarak uygulanacak**.
36. Yatırım teşvik belgesi bazında yapılan yatırım harcamasına **yatırıma katkı oranının uygulanmasıyla belirlenen tutarın yüzde 10'luk kısmı, Kurumlar Vergisi beyannamesinin verilmesi gereken ayı takip eden ikinci ayın sonuna kadar talep edilmesi şartıyla, ÖTV ve KDV hariç olmak üzere tahakkuk etmiş diğer vergi borçlarından terkin edilmek suretiyle kullanılabilir**. Bu madde, 1 Ocak 2022 tarihinden itibaren yapılacak yatırım harcamalarına uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girecek.
37. Teklife ihdas edilen maddeyle **1 Ocak 2022'de yürürlüğe girmesi öngörülen konaklama vergisinin yürürlük tarihi 1 Ocak 2023'e erteleniyor**.

Saygılarımızla.